

<http://www.incadat.com/> ref.: HC/E/CZ 468

[07/12/2000; Ústavní soud České republiky (Constitutional Court of the Czech Republic); Superior Appellate Court] III. ÚS 440/2000 DAOUĐ / DAOUĐ

III. ÚS 440/2000

Jestliže je detem obecně zaručena ochrana nejen zákonná (§ 32 a násl. zák. c. 94/1963 Sb., ve znění pozdějších předpisů), ale nadto také ochrana ústavní (cl. 32 odst. 1 al. 2 Listiny základních práv a svobod), je nutno tyto zákonné a ústavní garance při jejich aplikaci v konkrétní věci podložit co nejpečlivěji zjištěným skutkovým stavem a stejně pečlivě z nejodvozeným právním posouzením; z hlediska aplikace Úmluvy (jejího cl. 13) to znamená, že jak eliminující důvody návratu dítěte do místa bydliště otce (cl. 3 Úmluvy) musí být zjištěny a objasněny natolik dostatečně, aby hrozba vážného nebezpečí fyzické nebo duševní újmy, příp. nesnesitelná situace z přikázaného návratu byly s co nejvyšší mírou pravděpodobnosti vyloučeny a obdobně, aby co neúplněji byly ozřejmeny také všechny okolnosti, z nichž by bylo lze usoudit na skutečný postoj otce nezletilé k jejímu současnému pobytu v České republice.

Ústavní soud rozhodl dne 7. 12. 2000 v ústním jednání a v senátu složeném z předsedy JUDr. Pavla Holländera a soudce JUDr. Vladimíra Jurky a JUDr. Vlastimila Ševčíka ve věci ústavní stížnosti stěžovatelky Dagmar Daoudové, bytem Rychnov nad Knežnou, Mírová 1438, zastoupené JUDr. Gabrielou Stehlíkovou, advokátkou v Hradci Králové, Orlická 163, za účasti vedlejších účastníků Marwana Daoudy, bytem Izrael, Haifa, Haddad c. 17, zastoupeného Mgr. Zdenkem Pokorným, advokátem v Brně, Anenská 8, a Okresního úřadu v Rychnově nad Knežnou, jako opatrovníka nezletilé, zastoupeného JUDr. Miloslavem Švestkou, advokátem v Rychnově nad Knežnou, Jiráskova 1073, proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 10. května 2000, sp. zn. 21 Co 56/2000, a rozsudku Okresního soudu v Rychnově nad Knežnou ze dne 10. prosince 1999, sp.zn. Nc 535/99, týkající se vydání dítěte, takto:

Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 10. května 2000 (21 Co 56/2000) a rozsudek Okresního soudu v Rychnově nad Knežnou ze dne 10. prosince 1999 (Nc 535/99) se zrušují.

Oduvodnění

I.

Ústavní stížností, podanou včas (§ 72 odst. 2 zák. c. 182/1993 Sb., ve znění pozdějších předpisů, dále jen zákona) a po odstranění formálních vad (§ 31 odst. 1 zákona) k výzvě Ústavního soudu [§ 41 písm. b) zákona] ve shodě se zákonem [§ 30 odst. 1, § 34, § 72 odst. 1 písm. a), 4 zákona], napadla stěžovatelka pravomocný rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 10. května 2000 (21 Co 56/2000-140) a spolu s ním také jemu předcházející rozsudek Okresního soudu v Rychnově nad Knežnou ze dne 10. prosince 1999 (Nc 535/99-73) a tvrdila - stručně shrnuto - že jmenované obecné soudy svými rozhodnutími, jako orgány veřejné moci, porušily její ústavně zaručené právo plynoucí z cl. 22 a z cl. 32 odst. 4 a 5 Listiny základních práv a svobod; podle oduvodnění ústavní stížnosti stalo se tak tím, že oba obecné soudy ji (napadenými rozhodnutími) nutí "k zachování práva na výchovu dcery opustit republiku proti své vůli mimo rámec zákona". V podrobném popisu vztahu ve své rodině (manželství s vedlejším účastníkem) dovozuje, že obecnými soudy naričené navrácení nezletilé dcery Karolíny do bydliště otce (v Izraeli, Haife), podložené ustanoveními Úmluvy o občanskoprávních aspektech mezinárodních únosů dětí (publ. pod c. 34/1998 Sb.), již je Česká republika jako ratifikovaná a vyhlášenou mezinárodní smlouvou o lidských právech a základních svobodách vázána (cl. 10 úst. zák. c. 1/1993 Sb.), nemá ve skutečnosti v této úmluvě podkladu, neboť ke změně pobytu nezletilé dcery (z Izraele do České republiky) došlo v důsledku dohody s manželem (otcem nezletilé dcery); co do procesní stránky věci vytkla obecným soudům nedostatečné zjištění skutkového stavu, zejména pokud se týče osobních poměrů nezletilé dcery, pro niž by návrat do bydliště otce byl traumatizujícím zážitkem a má za to, že obecné soudy vážně pochybily, jestliže nezletilou ve věci, zejména k zamýšlenému návratu do Izraele samy nevyslechly. Navrhla proto, aby Ústavní soud oboje rozhodnutí obecných soudů, jak vpředu jsou označena, svým nálezem zrušil, a protože jejich výkonem by mohlo dojít k velmi citelné újmě na zájmech nezletilé dcery, požádala, aby vykonatelnost rozhodnutí obecných soudů byla odložena.

Předseda senátu 21 Co Krajského soudu v Hradci Králové se k výzvě Ústavního soudu (§ 42 odst. 4 zákona) za účastníka řízení (§ 30 odst. 3 zákona) písemným podáním vyjádřil tak, že vývody ústavní stížnosti odmítl, připomněl, že stěžovatelka sama v řízení před obecnými soudy potvrdila, že v místě pobytu otce žila s nezletilou dcerou po dobu osmi let, že nezletilá byla v domácnosti otce dobře zaopatřena, navštěvovala zde také školu, a proto závěr, že v Haife měla své obvyklé bydliště [cl. 3 písm. a) Úmluvy], je zcela důvodný. Jestliže stěžovatelka s nezletilou dcerou odjela do České republiky bez souhlasu otce a zde žije natrvalo, nezbylo než uzavřít, že tímto jednáním naplnila zákonné znaky protiprávního zadržení nezletilé ve smyslu Úmluvy (cl. 1), pro jejíž aplikaci jsou dány i další podmínky.

Obdobně odmítl předseda odvolacího senátu, z něhož napadené rozhodnutí vzešlo, výtky neúplnosti řízení, odkázal na oduvodnění ústavní stížnosti napadeného rozhodnutí, v němž bylo vyloženo, proč obecný soud výsledek nezletilé neprovedl, konstatoval, že "v řízení před obecnými soudy nevyšlo najevo, že by návrat nezletilé do domácnosti otce byl pro ni spojen s vážným nebezpečím fyzické nebo duševní újmy, případně že by se nezletilá dostala do nesnesitelné situace (cl. 13 Úmluvy)"; navrhl proto, aby ústavní stížnost stěžovatelky byla zamítnuta.

Obdobný návrh vznesl také vedlejší účastník; ve svém písemném podání - stručně shrnuto - vyvracel tvrzení stěžovatelky, zejména pokud mělo mezi ním a stěžovatelkou dojít k dohodě o návratu nezletilé dcery do České republiky, odmítl také

stežovatelcino tvrzení, že návrat nezl. dcery do jeho domácnosti by negativně působil na její psychiku a své vývody uzavřel tak, že "vše právně rozhodné bylo již plně a správně objasneno v průběhu řízení u soudu obecných".

Rozhodnutí obecných soudů napadl ústavní stížností také Okresní úřad v Rychnově nad Knežnou jako opatrovník nezletilých; s odkazem na znalecké vyjádření založené jak ve spise (PhDr. Martincové), tak na další posudek (PhDr. Šturmy), který Ústavnímu soudu předložil, dovodil existenci vážného nebezpečí, že příkazem návratem do domácnosti otce by nezletilá byla vystavena duševní újme, případně by se dostala do nesnesitelné situace [cl. 13 písm. b) Úmluvy] a také on v naznačených souvislostech obecným soudem vytkl procesní pochybení v tom, že samy nezletilou nevyšlechly a odepřely jí tak právo vyjádřit se k otci požadovanému návratu do jeho domácnosti, a tak nesplnily Úmluvou přikázanou povinnost přihlídnout při rozhodování věci k jejím stanoviskům (cl. 13 Úmluvy); z naznačených důvodů opatrovník nezletilých vznesl návrh obsahově shodný s návrhem stežovatelky.

Usnesením Ústavního soudu ze dne 3. října 2000 (I. ÚS 500/2000) byla však ústavní stížnost opatrovníka, s ohledem na již předcházející ústavní stížnost stežovatelky, odmítnuta [§ 43 odst. 1 písm. e) zákona] a opatrovník byl odkázán k vedlejšímu účastnictví (§ 35 odst. 2 al. 2 zákona), kterého také v řízení o ústavní stížnosti stežovatelky využil.

O návrhu stežovatelky stran odložení vykonatelnosti rozhodnutí obecných soudů bylo rozhodnuto (vyhovujícím) usnesením Ústavního soudu ze dne 9. srpna 2000.

U ústního jednání setrvali stežovatelka i vedlejší účastníci na svých přednesech, jak z písemných podání jsou patrné, další účastník řízení (obecný soud), ac o ústním jednání rádně uveden (c. l. 39 spisu Ústavního soudu), se k ústnímu jednání nedostavil.

II.

Své tvrzení o protiústavnosti rozhodnutí obecných soudů opírá stežovatelka o ustanovení cl. 22 a cl. 32 (odst. 4 a 5) Listiny základních práv a svobod; jejich porušení spatruje v tom - jak již ostatně receno - že svými rozhodnutími ji obecné soudy nutí k tomu, aby k zachování svého práva na výchovu nezl. dcery opustila Českou republiku a "jednala tak proti své vůli a mimo rámec zákona". Tvrzení o porušení práv plynoucích z ustanovení cl. 32 v jeho odstavci čtvrtém a pátém Listiny základních práv a svobod zdůvodňuje - nepřiléhavě - podrobným rozбором účastí rodičů na výchově nezl. dcery a rodinných poměrů vůbec, případně podezřením, že jí napadená rozhodnutí obecných soudů chápe otec nezletilých tak, že "dcera byla sverena jemu a že na její výchově bude se nadále podílet sám", když jinak podmínky pro aplikaci ustanovení Úmluvy neshledává.

Takto shrnutá tvrzení stežovatelky a jejich odůvodnění neshledal Ústavní soud důvodnými, neboť v podstatné části svou povahou směřují proti věcné správnosti či legalitě napadených rozhodnutí a stežovatelka - ponechávajíc ústavněprávní aspekty věci stranou - jimi usiluje o takový prezkum, který - jak Ústavní soud již dříve a opakovaně ve své ustálené rozhodovací praxi vyložil - nespadá do jeho pravomoci (k tomu srov. napr. náleze ve věci II. ÚS 45/94 in Ústavní soud České republiky: Sběrka nálezu a usnesení - svazek 3., vydání 1., c. 5, Praha 1995, a další), nehledě již ani k tomu, že stežovatelcino odkaz na práva plynoucí z cl. 32 (odst. 4 a 5) Listiny základních práv a svobod, ústavně upravující péči o děti a jejich výchovu, vztahují se k oběma rodičům, aniž by kterémukoli z nich dávaly přednost, zatímco ustanovením odst. 5 označeného článku Listiny základních práv a svobod se (rovněž oběma) rodičům ústavně prohlašuje právo na pomoc státu. Svým obsahem se tedy označený článek Listiny základních práv a svobod posuzované materie nikterak nedotýká a Ústavní soud proto tvrzení stežovatelky, stran jeho porušení obecnými soudy, odmítl.

Nejinak je tomu i co do tvrzeného porušení cl. 22 Listiny základních práv a svobod, který svým textem i obsahem stanoví podmínky ústavní ochrany politických práv a svobod, jejich výkladu v intencích svobodné soutěže politických sil v demokratické společnosti; povahou práv (a jejich ochrany) tímto článkem Listiny základních práv a svobod prohlášených je dáno - aniž by bylo zapotřebí podrobnějšího zdůvodnění - že jejich aplikace, příp. porušení obecnými soudy v posuzované věci, je již pojmově vyloučeno; proto Ústavní soud i toto tvrzení stežovatelky odmítl.

Presto však, byť z jiných důvodů než těch, které stežovatelka svými tvrzeními uplatnila, shledal Ústavní soud posuzovanou ústavní stížnost důvodnou.

III.

Z hlediska kritérií aplikace Úmluvy pokládá Ústavní soud za podstatné a rozhodující zjištění, zda

a) ke změně pobytu nezletilých došlo vskutkem jednostranným jednáním stežovatelky nebo zda se otec nezletilých se vzniklou situací neshledal [cl. 13 písm. a) in fine Úmluvy];

b) navrácení nezletilých do domácnosti (bydliště) otce nenese v sobě pro nezletilou nebezpečí duševní újmy nebo pro ni nevyvolá nesnesitelnou situaci [cl. 13 písm. b) Úmluvy], případně že nezletilá (za podmínek Úmluvou stanovených) s návratem do domácnosti otce nesouhlasí.

Pod těmito aspekty a s přihlédnutím k námitkám stežovatelky, pokud byly shledány pro posouzení věci relevantními, a s přihlédnutím ke stanoviskům obecného soudu, opatrovníka a vedlejšího účastníka řízení, Ústavní soud, necítě se vážán skutkovými zjištěními, k nimž v předchozím řízení dospěly obecné soudy (§ 81 zákona), doplnil v níže uvedeném rozsahu řízení, případně některé z důkazů provedených obecnými soudy opakoval a takto dospěl k následujícím zjištěním: ad a):

1) ze spisu Okresního soudu v Rychnově nad Knežnou sp. zn. 6 C 91/99, že stežovatelka a vedlejší účastník řízení jsou manželé, manželství uzavřeli dne 7. září 1991 před Městským úřadem v Rychnově nad Knežnou, nicméně návrhem ze dne 15. června 1999 usiluje stežovatelka o rozvod tohoto manželství. Svůj návrh odůvodňuje tím, že v manželství vznikly problémy "ekonomického charakteru, ale i výchovné s dcerou", pro ne že docházelo mezi manžely ke stále se stupňujícím neshodám, které posléze vyústily v její rozhodnutí vrátit se do České republiky i s nezletilou dcerou; v době podání návrhu na rozvod manželství bydlel otec nezletilých podle údajů navrhovatelky v Hradci Králové. Řízení o rozvod manželství není dosud skončeno. Nezletilá Karolína,

narozená dne 22. cervence 1991 v Hradci Králové, je podle rodného listu, vydaného Úřadem města Hradec Králové dne 24. cervence 1991, dcerou vedlejšího účastníka,

2) z dopisu vedlejšího účastníka, založených ve spise téhož soudu (Ne 535/99), že ačkoliv rozvod svého manželství vedlejší účastník nese těžce, "nedá se nic delat" (nebot "žijem v moderním životě" (c. l. 91 oznaceného spisu), že stěžovatelku "pustil s Kajou, protože (stěžovatelku) miluje a nechce, aby trpěla víc (láska je obětování)", že si přeje, aby (stěžovatelka) "mohla nechat Kajou, aby mu psala dopisy", že přeje "jen jednu věc od pána boha, aby vám podporovali v životě, aby se podaril nový život", "že kdykoli (vedlejšího účastníka) budete potřebovat, jsem vám k dispozici" a konečně že nerad stěžovatelku s dcerou opouští, ale že "musí, protože všechny síly jsou proti nemu, a protože to nevede nikam",

3) z protokolu o jednání před odvolacím soudem ze dne 5. dubna 2000 (c. l. 126 spisu obecného soudu), že u tohoto jednání byl konstatován obsah znaleckého posudku (PhDr. Martinové), že byly přečteny části dopisu otce ze dne 16. března 1999 a posléze, že jak stěžovatelka, tak opatrovník nezletilý, trvali na doplnění dokazování znaleckým posudkem z oboru pedopsychologie (c. l. 138 spisu obecného soudu), když jinak oba setrvali také na návrhu na výslechu nezletilý (c. l. 130, 125).

Skutková zjištění, jak zejména sub. 2) je na ne poukázáno, podle přesvědčení Ústavního soudu, do nemalé míry podlamují závěr odvolacího soudu, dle něhož "jednostranný a svévolný postup (stěžovatelky) změnu místa obvyklého bydliště (nezletilý) nezakládá"

(c. l. 141 spisu obecného soudu).

Z odůvodnění rozsudku odvolacího soudu (c. l. 140 až 142) totiž nikterak nevyplývá, jak údaje v oznacném dopise a konstatované soudem, jako skutečnosti, o nichž byl proveden důkaz, odvolací soud hodnotí a ani, jestliže již přijal také další dopis otce nezletilý ze dne

9. cervence 1999 (c. l. 92 spisu obecného soudu), proč jím - obdobně - důkaz neprovedl, ačkoli sub. 2) oznacené citáty z obou dopisů, podepřené případně dalšími důkazy, by měly dát podnět k úvaze, zda nelze přisvědčit tvrzení stěžovatelky, že otec nezletilý se s rozpadem svého manželství a posléze i s pobytem své dcery u matky v České republice nakonec smířil [cl. 13 písm. a) Úmluvy], čemuž v souvislosti s dalšími okolnostmi zdá se zatím nasvědčovat i jím zahájené řízení o úpravě styku s nezletilou (c. l. 9 spisu obecného soudu).

Posuzováno hledisky ustanovení § 6 o. s. r. a ustálenou rozhodovací praxí Ústavního soudu je proto na naznačený postup a na rozhodnutí odvolacího soudu v této části nahlížet jako na (ústavně nesouladně) opomenuté důkazy, a protože problematika s nimi spojená byla v judikature Ústavního soudu již dříve podrobně vyložena, pro odůvodnění tohoto rozhodnutí zcela postačí na ni odkázat (např. náleze ve věci III. ÚS 95/97 in Ústavní soud České republiky: Sběrka nálezu a usnesení - svazek 8., vydání 1., c. 76, Praha 1998, a další), aniž by se jevílo potřebné zásady dříve vyložené opakovat či cokoli k nim dodávat. ad b):

Ze znaleckého posudku PhDr. Martinové, jímž odvolací soud provedl důkaz jako listinou (§ 129 o. s. r.), se podává, že nezletilá je "z psychologického hlediska, s ohledem na své rozumové a osobnostní předpoklady, schopna formulovat vlastní názory"; tento důkaz, byť provedený v intencích ustanovení obecného soudního řádu jako důkaz listinou, odvolací soud v podstatě odmítá jednak proto, že byl předložen z iniciativy stěžovatelky, jednak též proto, že se svým obsahem (a také neprípustnými závěry do právní oblasti věci) míjí s podstatou věci.

Jakkoli naznačenému hodnocení tohoto důkazu, spojenému s ocividnou rezervou vůči nemu, nelze odvolacímu soudu vytýkat zásadní pochybení (§ 132 o. s. r.), přece jen, podle přesvědčení Ústavního soudu, měl jej takto provedený důkaz vést k úvaze, zda otázku psychické vyspělosti nezletilý, a odvozeně její schopnosti vyjádřit se k návratu do domácnosti otce, nelze objasnit jiným, soudem ustanoveným, znalcem, jenž by vhodně soudem položenými otázkami byl veden k odbornému posouzení materie spojené s eliminujícími důvody plynoucími z cl. 13 [písm. a) a následujícího odstavce] Úmluvy (§ 120 odst. 3 o. s. r.).

Obdobné výhrady sluší podle přesvědčení Ústavního soudu vztáhnout také k závěrum odvolacího soudu, z nichž se podává, že odvolací soud nepokládá výslech nezletilý za nutný vzhledem k tomu, že jde o dítě ve věku osmi let, a proto neschopné dostatečně pochopit podstatu projednávané věci, a že také pro stupeň její vyspělosti "by jeho vyjádření nemohlo přivodit jiné rozhodnutí ve věci".

V souvislosti s touto výhradou provedl Ústavní soud důkaz opatrovníkem předloženým znaleckým posudkem PhDr. Šturmy; podle něj vyspělost nezletilý odpovídá nadprůměrné úrovni a při (v současnosti) dovršených devíti letech věku přesahuje rámec dítěte mladšího školního věku a je na úrovni vyspělého dítěte středního školního věku a nezletilá je tak schopna v konkrétních záležitostech verohodně vyjádřit své potřeby, když současně nerespektování jejího právní by znamenalo zlomení její vůle a představovalo by vážné psychické trauma s rozkolísáním její psychické rovnováhy s naprosto nejistou perspektivou stabilizace.

S ohledem na tento důkaz, když proti odbornosti a nestrannosti autora posudku až dosud nic nesvedčí, dospěl Ústavní soud k přesvědčení, že dříve zmíněné závěry odvolacího soudu stran úrovně a psychické vyspělosti nezletilý se za daného stavu pro svou obecnou a zcela neindividualizovanou povahu jeví jako předčasné a jako takové až na další jako nedůvodné, a proto v tomto rozsahu tvrzení stěžovatelky co do neúplnosti skutkových zjištění obecnými soudy přisvědčil.

Od objasnění materie zmíněné v předchozím odstavci závisí, zda stěžovatelkou i opatrovníkem navrhaný výslech nezletilý soudem může vést v intencích jak Úmluvy, tak zákona o rodině (c. 94/1963 Sb., ve znění pozdějších předpisů) k přesvědčivé formulaci jejího vnitřního postoje k návratu do domácnosti otce a zda, v kladném případě, s přihlédnutím ke všem rozhodujícím okolnostem, lze tomuto postoji dát príměrný výraz v následném soudním rozhodnutí.

Po takto doplněném dokazování Ústavní soud své úvahy uzavřel tak, že nikoli zájem rodičů, ale ochrana práv nezletilý a ohledy na její zdárný vývoj (§ 31 zák. c. 94/1963 Sb., ve znění pozdějších předpisů) vyžadují, aby skutečnosti, které až dosud ve vztahu k jejímu návratu do domácnosti otce byly opomenuty, byly co nejspolehlivěji zjištěny (§ 6 o. s. r.), v rámci volného hodnocení důkazu soudem vyhodnoceny (§ 132 o. s. r.), a aby tak následně rozhodnutí odpovídalo zákonu (§ 157 o. s. r.).

Pod aspekty ochrany ústavnosti (cl. 83 úst. zák. c. 1/1993 Sb.) Ústavní soud ve svých závěrech nepřehlédl obtížnost dukazní situace, která je v posuzované věci dána zejména a především zcela protichudnými postoji rodičů nezletilých k její budoucí výchově a jimi podmíněnými jejich procesními stanovisky, ovlivněnými zřetelně účelovými záměry. Přesto však, jakkoli se dukazní situace může jevit jako obtížná, má Ústavní soud za to, že v posuzované věci nebyly obecnými soudy vycerpány všechny přístupné dukazní prostředky, jimiž by - pod již zmíněnými aspekty ochrany zájmu a práv nezletilých - byly rozhodující okolnosti způsobem ústavně souladným objasněny co nejlépeji.

Jestliže je detem obecně zaručena ochrana nejen zákonná (§ 32 a násl. zák. c. 94/1963 Sb., ve znění pozdějších předpisů), ale nadto také ochrana ústavní (cl. 32 odst. 1 al. 2 Listiny základních práv a svobod), je nutno tyto zákonné a ústavní garance při jejich aplikaci v konkrétní věci podložit co nejpečlivěji zjištěným skutkovým stavem a stejně pečlivě z něj odvozeným právním posouzením; z hlediska aplikace Úmluvy (jejího cl. 13) to znamená, že jak eliminující důvody návratu dítěte do místa bydliště otce (cl. 3 Úmluvy) musí být zjištěny a objasněny natolik dostatečně, aby hrozba vážného nebezpečí fyzické nebo duševní újmy, příp. nesnesitelná situace z přikázaného návratu byly s co nejvyšší mírou pravděpodobností vyloučeny a obdobně, aby co nejlépeji byly ozřejmeny také všechny okolnosti, z nichž by bylo lze usoudit na skutečný postoj otce nezletilých k jejich současnému pobytu v České republice, nikoli však v současné době, ale v době, kdy sám z České republiky v léte 1999 odjížděl.

Procesní vady a neúplnost ve zjištění skutkového základu posuzované věci tak, jak k nim podle přesvědčení Ústavního soudu před obecnými soudy došlo a jak je na ne v tomto nálezu poukázáno, posléze zmíněným zásadám nevyhovují, a proto jak řízení před obecnými soudy, tak jejich rozhodnutí z nich vzešlá pro porušení ústavního znaku stanoveného postupu nevyhovují ústavním kautelám plynoucím z cl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

Na obecných soudech proto bude, aby v následném řízení provedly případně i další dukazy, které rodiče nezletilých navrhovali a poté aby v intencích kritérií rozvedených v tomto nálezu znovu rozhodly.

Z takto rozvedených důvodů a vzhledem k tomu, že zjištěnými vadami trpí obe rozhodnutí obecných soudů, byla tato rozhodnutí zrušena [§ 82 odst. 1, odst. 3 písm. a) zákona].

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí Ústavního soudu se nelze odvolat (§ 54 odst. 2 zákona).

V Brně dne 7. prosince 2000

[\[http://www.incatat.com/\]](http://www.incatat.com/)

[\[http://www.hcch.net/\]](http://www.hcch.net/)

[\[top of page\]](#)

All information is provided under the [terms and conditions](#) of use.

For questions about this website please contact : [The Permanent Bureau of the Hague Conference on Private International Law](#)